

ע"פ 34430/05 - מרון שמחון, מתן שמחון, אותו סיל חיפה סחר והשקיות בע"מ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעערורים פליליים

עפ"א 34430-05-19 שמחון ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיזוני: 511/17

בפני כבוד השופט נאסר ג'השאן

- המעוררים
1. מרון שמחון
2. מתן שמחון
3. אותו סיל חיפה סחר והשקיות בע"מ

נגד מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

- .1. ערעור על גזר דיןו של בית המשפט לעניינים מקומיים בחיפה (כ' השופט ג'אה בסול) מיום 01.04.2019, לפיו הוטלו על המעוררים העונשים הבאים: קנס בסך 25,000 ₪ שהוטל על כל אחד מהמעוררים או 250 ימי מאסר תמורה על כל אחד מהמעוררים 1 ו-2; חתימה על התcheinבות כספית שתיחסם בידי כל אחד מהמעוררים על-סך 100,000 ₪ לשתהא בתוקף לשנתיים, להימנע מביצוע אחת העבירות בהן הורשו המעוררים ובנוספ', הצטו המעוררים להרשות את הבניה הבלתי חוקית עד ליום 30.06.2019 אלא אם ישגו היתר לבניה הנ"ל. צוין כבר עתה, כי היתר הבניה ניתן ולפיכך צו ההריסה לא נכנס לתוקף.
- .2. כנגד המעוררים הוגש כתוב אישום שככל שני אישומם: על-פי האישום הראשון, בתקופה שבין 29.11.2015 ועד ליום 06.04.2016 היו המעוררים אחרים לביצוע עבודות בניה ברוח' בעלי המלאכה 30 בגוש 11669 חלקה 28 בחיפה, כאשר ביצעו במקום שלמת גידור ובנית אספלט במגרש לצורך הכשרתו למכירת מכונות. נטען, כי המעוררים לא הרסו את הבניה ולא הגיעו בקשה להיתר בניה חרף התרומות שנשלחו אליהם. באישום השני נטען, כי החל מיום 06.04.2016 ועד ליום הגשת כתוב האישום, עשו המעוררים שימוש בשטח מושא האישום הראשון ללא היתר.
- .3. לפיכך, יוחסו למעוררים העבירות שלහן: ביצוע עבודות בניה ללא היתר, בנגד לסעיף 204(א) לחוק התקנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן: "החוק") ושימוש ללא היתר בנגד לסעיף 204(א) ו-208(א)(8)(7) לחוק.
- .4. ביום 18.06.2018 הודה המעוררים בעבודות כתוב האישום וביום 04.02.2019 טענו לעונש. הדיון

הופסק לאחר שהוצגו בפני ב"כ המשיבה מסמכים הנוגעים לבקשת לגליזציה של הבניה. במעמד הדיוון, הוצגו תמונות המתעדות את השטח אשר הוכשר. ביום 01.04.2019 השלימו הצדדים את טיעוניהם לעונש ובו ביום ניתן גזר דין של בית משפט קמא.

.5. בית משפט קמא קבע כי מדובר בהיקף בנייה "שאינו מבוטל, פרק זמן לא קצר של שימוש, כאשר כפי שכבר צוין מדובר באבנה אשר שימשה לעסקם של הנאים תוך הפחת רוחים כלכליים כתוצאה מביצוע העבירה".

.6. צוין עוד, כי לאחר גזר הדין הונפק היתר בנייה, ועל כך אין הצדדים חלוקים.

.7. בהודעת הערעור שהגשו המערערים (המערערים 1 ו-2 הם אחים ובויל המניות בחברה - המערערת מס' 3, שהיא מפעילת העסק למסחר ברכבים) טוענים כי יש להקל בעונשם, שכן הוטל של שלושתם קנס בסך 75,000 ₪ בגין שבית משפט קמא נגד לפי הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ומובל שקבע מתוך עונשה ההולם את העבירה על-פי נסיבותיה.

.8. בהודעת הערעור מטעם, טוענו המערערים כי בשנת 2012 הם שכרו יחד עם שותף נוסף את השטח הצמוד היידוע, כגוש 11669 חלקה 27, מגרש 304 והקימו על-פי היתר ועל-פי רישיון עסק, עסק לממכר רכבים ובשנת 2015 רכשו הם את חלקה 28 שטחה 863 מ"ר על-פי ההסכם המצורף כנספח ד' להודעת הערעור. על שטח זה "בבנייה לא היתר נשוא כתוב האישום" (סעיף 7 להודעת הערעור). על-פי הנטען בינו המערערים גדר המשכית, הניחו אספלט וצירפו שטח החלקה 28 לשטח המקורי. ביום 10.04.2016 הגיע מפקח מטעם המשيبة, והמערערים החליטו לפתח בהליכי עסקם המקורי. אף על-פי שמספר אירועים שגרמו לדחיתת הגשת התביעה והטיפול בה, ובין היתר נתגלעה מחלוקת חריפה בין המערערים 1 ו-2 לבין שותפם (מי שהחזיק בנוסף למערערים 1 ו-2 במניות החברה המערערת מס' 3), מחלוקת אשר הביאה לרכישת חלקו של השותף בחברה. אירוע נוסף שהביא לדחיתה בהגשת התביעה לגליזציה היא הגשת בקשה לפנוי השטח אותו שכרה המערערת מס' 3 מצד שלישי ועלוי הקריםה את עסקה המקורי. עוד גלו המערערים, כי הליך הגליזציה לא קודם על-ידי האדריכלית ששכרו.

.9. המערערים טוענו כי בית משפט קמא לא נהג כמצוות סעיף 40 לחוק העונשין, וכי ככל מקרה העונש שהוטל חורג מדיניות העונשה הנהוגה. נטען עוד, כי לאור השגת היתר בנייה הרי שמידת הפגיעה באינטרס הציבורי ובשלtuן החוק היא ברף הנמור. כן עמדו המערערים על נסיבות הקשורות ביצוע העבירה ועל הטלתלה שעבר העסק. המערערים טוענו כי מצבה הכלכלית של החברה המנהלת את העסק "אין מזהיר" וכי החברה נאלצה ליטול הלוואות בסכומים גבוהים על מנת לשולם לשותף שכרכ את מנויותיו ומשכרכ, סבורים המערערים כי מתחם העונשה ההולם בנסיבות של המקהלה שלפנינו אינו אמור לעבור סך של 25,000 ₪ לכל המערערים. המערערים חזרו על טעונתיהם בטיעון שבפניו והציגו כי הם הודיעו בהזמנות הראשונה וחסכו זמן שיפוטי יקר.

.10. מאידך גיסא, טענת המשיבה, כי מדובר בעבירה בנייה חמורה, ממנה הפיקו המערערים רוחים כלכליים במשמעות ארוכה, וכי על פי מדיניות הענישה החולמת את העבירה לפי נסיבותה, מדובר בעונש הולם ואון כל מקום להתעורר בו. נטען עוד, כי המערערים לא הודיע בהזדמנות הראשונה והודאותם באה לאחר כפירה ולאחר שהתקיימו מספר דיןונים. המשיבה הוסיפה, כי אף שלא קבע בית משפט קמא מתחם ענישה הרי העונש שנקבע נופל לטור מתחם הענישה ואין חרוג לחומרא באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעוור.

הכרעה:

.11. "הלכה היא כי ערכאת הערעוור אינה נוטה להתעורר בעונש שהושת על ידי הערכאה הדינונית, אלא במקרים בהם נפלה בגין הדין טעות מהותית, או כאשר העונש סוטה באופן ניכר מדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות" (ע"פ 6007/6 אבו שאב נ' מדינת ישראל (20.01.2015); ראו גם ע"פ 8204/14 דلوم נ' מדינת ישראל (15.04.2015)).

.12. שמעתי את טענות הצדדים ועינתי בכתביהם ומצאת כי המקרה דין אינו נופל בגדר אותם מקרים חריגים המצדיקים התערבות ערכאת הערעוור, באשר העונשים שהושתו על המערערים משקפים את חומרת מעשייהם, נופלים מתחם הענישה הולם את העבירה לפי נסיבותה ואשר מתחשב במדיניות הענישה הנהוגה בעבירות כגון דא.

.13. אתחיל בטענה ולפיה יש לבטל את גזר הדין משום שבית משפט קמא לא נהג למצאות סעיף 40 לחוק העונשן ולא קבע מתחם ענישה הולם את העבירה. שקהלתי טענה זו ומצאת לדחותה. כבר נפסק "...**שיעור שגוי של הוראות סעיף 40**יג **כשלעצמם** אינם מצדיק בהכרח התערבות של ערכאת הערעוור בעונש שגורה הערכאה הדינונית, ככל שאין מדובר בעונש חרוג מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות" (ע"פ 5643/14 אחמד עיסא ואח' נ' מדינת ישראל (23.06.2015) ראו גם: ע"פ 1933 פלוני נ' מדינת ישראל (11.02.2015)).

.14. הגם שהמערערים הגיעו בסופו של יומ היתר בנייה, לא ניתן להעתלם מחומרת מעשייהם. אף המערערים אינם חולקים על כך, כי הם הקשרו שטח שטחו עליה超 800 מטר והפכוו לחלק מגראש קיים למכירת רכבים ובכך הכפילו שטח עסקם באופן בלתי חוקי כאשר בשטח הבלבתי חוקי הם הציגו רכבים לציבור הרחב. מדובר, כאמור, בעבירות בנייה אשר נועד להפקת רווח כלכלי, יש להתייחס לעבירות הבניה הבלתי חוקית אשר הוגדרה על-פי פסיקת בית המשפט העליון כ-"מכת מדינה" באופן מחייב:

"כפי שנקבע לא אחת עבירות לתוכנן ובניה הפושת בארץנו, הגיעו לכדי רמה של 'מכת מדינה', דבר המחייב נקיטת יד קשה נגד עבריינים. יפים לעניין זה דברי השופט ס' ג'ובראן בرع"פ 6665/05 מрисאת נ' מדינת ישראל (17.5.06): 'על העונש שנגזר על מי שמרושע בעבירות נגד חוקי התכנון והבנייה לשקף את חומרת המעשים והפגיעה בשלטון החוק ולשמש גורם הרתעה נגדו ונגד עבריינים פוטנציאליים, במטרה להפוך את ביצוע העבירות לבلتוי כדיות מחינה כלכלית. כבר נפסק בעבר כי בתי-המשפט מצוים לתת יד מאבק בעבירות חמורות בתחום התכנון והבנייה, שהפכו לחזון נפוץ בימינו'" (רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת ישראל (03.03.2014)).

15. בבואי לקבוע מתוך הענישה ההולם את העבירה לפי נסיבותה, יש להתחשב בערך החברתי שנפגע (אינטרסים חברתיים ותכניםים של בנייה על-פי תכנון מושכל והיעדר סיכון עתיدي, שלטון החוק), מידת הפגיעה באינטרסים החברתיים והסיבות שהביאו את הנאשם לביצוע העבירה. כמו כן,ITCHABET BAIT HAMASHFET BEMIDINOT HUNISHA HANAGHA BEUBIROT BAHN HORUSH NANAHMIM. MIZATI CI MIDAT HFPUGA BURKIM HAMOGNIM BNESIBOT HMKRAH SHLEPENI AIINA BRKF HNMOR HAGM SHAINA BRKF HGNBHA, LAOR HUWDAH CI LA NUZA SHIMOSH CHORG VCI NIYAN HUA LASHIG HAYTER LIBIZOU HUBODOT HAASOTROT, LO HITA MOGASH BKSHA LEHAYTER BINYA VCN LAOR HUWDAH CI BOSOFO SHL YOM HOSAG HAYTER BINYA. YCHD UM ZAT, LA NIYAN LHA'TULIM MN HUWDAH CI HUMURURIM HCHLITO LHCAPIL AT SHUCH USKIM LLA KBLAT HAYTER BINYA CASHER BMSHR TKOPHA SHL MUL SHNTIM HPIKUN HUMURURIM ROCHIM MN HBNIA HBLTI CHOKHT RAK LAACHR SHNTIM, BUKBOT HALLIR SHATHNAEL BFPNI BAIT MASHFET KAMA HOSAG HAYTER HBNIA. YSH LSRASH AT HTOPUA LFPIA "HBHA NBNAH VLAACHR MKAN NCASHR"; MDORER BRUEA CHOLAH VBTOPUA SHFESTA BMCHAZOTINU ASHER GORMAT NZIKIM LIINTERISIM TCKONIM VAF LSHLTON HOKH.

16. באשר למידניות הענישה ההולמת, אפנה למספר פסקי דין שניתנו בנסיבות דומות: כך לדוגמה, בעפ"א (ח) 22525-11-18 סעדי נ' ועדת מקומית לתוכנן ובניה גליל (04.04.2019) נדרשתי לבניה בלתי-חוקית שהתבצעה להכשרת מגרש למסחר ברכבים בשטח של 500 מ"ט במרקע עירוני שייעודם חקלאי. שם התקבל ערעורם של המערערים ובית המשפט המחויז הטיל על שני המערערים קנס כולל בסך 160,000 ₪; כן ראו ע"פ (נצח) 32286-10-10 מוסלם ואח' נ' הוועדה המקומית לתוכנן ובניה מבוא عمקיים שם הוטל על כל אחד מהנתשים שהקימו מגרש לגורטות ברזל ללא היתר קנס בסך 20,000 ₪.

17. יש לזכור כי מטרתו ותכליתו של הקנס בעבירות כגון דא, היא הרתעת העבריין באמצעות גרים חסרי כיס וזאת על מנת להפוך את העבירות לבلتוי כדיות מחינה כלכלית (רע"פ 6665/05 מрисאת נ' מדינת ישראל (17.05.2006) הדברים הם בבחינת קל וחומר מקום בו מטרת העבירה היא הפחת רוח על-ידי הפעלת עסק מסחרי.

.18. בהתחשב בכל האמור לעיל לרבות בעובדה כי הבנייה ניתנת להכשרה, היא נעשתה שלא אגב שימוש חורג מתכוון ובעיקר בשל העובדה כי בסופו של יומם הוואג היותר, וכן בהתחשב בעובדה כי מדובר בעבירות בנייה לשם הפסקת רוחם כלכלי, מתחם העונישה ההולם את העבירות נע בין קנס בסך 30,000 ש"ח ועד 120,000 ש"ח (לגביו כל הנאשמים), (קנס שנע בין 10,000 ש"ח עד 40,000 ש"ח לכל נאשם). בהתחשב כאמור לעיל, מצאתי כי קנס שהוטל על המערערים נופל במתחם העונישה ועל כן לא מצאתי מקום להתערב בגזר דין של בית משפט קמא. כמו כן מצאתי כי יתר מרכיבי העונש סבירים ושלהותרים על כנמם.

.19. נכון האמור, הערעור נדחה בזאת.

ניתן היום, ו' תמוז תשע"ט, 09 ביולי 2019, בהעדר הצדדים.